על שני דפין. כדפין של ספר תורה העשויין עמודים: **כתב אות אחת ומחקה.** על המיס וחזר וכתב אות שלאחריה ומחקה עד שהשליש את כולה פסול דכתיב את כל התורה עד שתהא כולה כאחד: **נשמה.** בספר לעצמו דכתיב ועשה לה לשמה: **מחיקה נמי.** בכוס לשמה לעצמה שיהא ניכר המחיקה שהיא לשמה: **השקה בסיב.** שהוא חלול כדרך שהתינוקות שותין: **שיש עמה אלה.** דכתיב בחלא מיינייהו בשבועת האלה. ולקמיה מפרש היכי דמי: **משביעני עליך.** בשם ומזכיר שם: **שלא נטמאת.** שאת אומר אמת שלא נטמאת היינו שבועה א) שאין עמה אלה: **שאם נטמאת יבואו בך.** המיס לגבות בטן כו' והיינו אלה: **אמר רבא אלה לחודיה קיימא כו'.** שבועה ואלה יש כאן ושניהן על האשה וקרא כתיב בשבועת האלה שהשבועה של אלה: **משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך.** ב) (ג) שבועת האלה שמשביע את האלה שתחול: **שבועה ליכא.** על האשה וקרא כתיב והשביע את האשה: **משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך.** משביעני עליך שיהא אמת מה שאמרת בפנינו שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך המיס דקיימא שבועה אאשה שלא נטמאת ואלה שתחול: **מתני' אמן על האלה וכו'.** לכך הוצרכה לכפול: **ארוסה ונשואה.** על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין אע"פ שלא היה בו קיצוי. ומכאן לגלגול שבועה מן התורה:

שומרת

אמר רבא אלה לחודה קיימא ושבועה לחודה קיימא אלא אמר רבא משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך אמר רב אשי אלה איכא שבועה ליכא אלא אמר רב אשי משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך: **מתני'** ג) ד) על מה היא אומרת אמן אמן ה) על האלה אמן על השבועה אמן מאיש זה אמן מאיש אחר אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה

ושומרת

א) כתבה על שני דפין פסולה ו) ספר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה ספרים ב) כתב אות אחת ומחק אות אחת וכתב אות אחת ומחק אות אחת פסולה דכתיב [1] ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת בעי רבא כתב ב' מגילות לשתי סוטות ומחקן לתוך כוס אחד מהו [2] כתיבה לשמה בעינן והאיכא או דילמא בעינן נמי מחיקה לשמה ואם תמצא לומר [3] בעינן נמי מחיקה לשמה מחקן בב' כוסות וחזר ועירבן מהו מחיקה לשמה בעינן והאיכא או דילמא הא לאו דידה קא שתיא והא לאו דידה קא שתיא ואם תמצא לומר [4] הא לאו דידה קא שתיא והא לאו דידה קא שתיא חזר וחלקן מהו יש ברירה או אין ברירה [5] תיקו בעי רבא השקה [6] בסיב מהו בשפופרת מהו דרך שתיה בכך או אין דרך שתיה בכך תיקו בעי רב אשי נשפכו מהן ונשתיירו מהן מהו [7] תיקו א"ר זירא אמר רב ב' שבועות האמורות בסוטה למה אחת קודם שנמחקה מגילה ואחת לאחר שנמחקה מתקיף לה רבא תרוייהו קודם שנמחקה מגילה כתיבן אלא אמר רבא אחת שבועה שיש עמה אלה ואחת שבועה שאין עמה אלה היכי דמי שבועה שיש עמה אלה אמר רב עמרם אמר רב משביעני עליך שלא נטמאת שאם נטמאת יבואו בך

הגט (גיטין דף כה.) אבל דמי לברירה דמייתי בבכל מערבין (עירובין דף לז.) שתי נשים שלקחו קייהן בעירוב או שנתנו דמי קייהן לכהן איזה שירצה יקריב חטאת ומי זה שירצה יקריב עולה אע"ג דהוכרו מתחילה דמי כל אחת לא אמרי' זו מתכפרת במה שנקח מדמי חבירתה או שתי קיינן של אחת יקריב כולן לעולה ושל חבירתה לחטאת א"נ איפכא ז) דאמרי' חבירתה ואע"ג דדחי ליה התם כשהתנו מיהו חזינן דקא מייתי לה אשאר ברירות אלמא דליכא לאיפלוגי בין ברירה שהוכרה מתחילה לשאר ברירות וכן בפ' הוליאו לו (יומא דף נה.) דמייתי מתני' ר' יהודה אומר לא היו מביאין שופרות לקיני חובה מפני התערובות ומסיק התערובות דמי חטאת שמתה בעליה וקא פריך ונברור ד' זוזי ונשדי במיא והנך ליפתרו ר' יהודה ליה ברירה מנלן ומייתי ההיא דהלוקח יין מבין הכותים ומסיק מדתני אין אלמא דמדמי ברירה דאם בא חכם למזרח אע"ג דליכא היכרא מעיקרא לברירה דאדבעה זוזי דהוכר מעיקרא א"כ רבא מאי קא מבעיא ליה דלא פשיט מהני ומהא נמי דתנן בפ' בתרא דמס' מעילה (דף כא:) פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא הראשונה מעל דברי ר"ע וחכ"א עד שיוציא את כל הכיס אלמא לר"ע אית ליה ברירה כי האי גוונא דאמר בפרוטה ראשונה הוברר הדבר שפרוטה ראשונה שעלתה בידו היא היתה של הקדש שנפלה מיהא לא איתבריר לן התם במאי פליגי ומהא נמי ליכא למפשט דמייתי בבכורות פרק הלוקח בהמה (דף כב:) סאה תרומה טמאה שנפלה לק' חולין ר"א אומר תירוס ותירקב שאני אומר היא סאה שעלתה היא סאה שנפלה ה"נ נימא שהמחק של נאה יגיע לנאה דהתם מקילינן בדרבנן דמדאורייתא חד בתרי בטל וריב"א הקשה בפ' הוליאו לו (יומא דף נה:) אהא ונברור ד' זוזי דתניא בתוספתא דמעילה (פ"א) מזיר שהפרים מעות ואמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי ונתערבו הרי לוקח בהן ג' בהמות בין ממקום אחד בין משלשה מקומות ח) מכלל דמי חטאת וכו' ודוקא בכי האי גוונא שרי אבל ליקח שלש המעות וליקח בהן בהמה לחטאת ונימא הוברר הדבר דאלו הוו דמי חטאת לא אמרי' מיהו מכל הני הוה מצי רבא למיפשט ועוד תימה מי אית לן למימר ברירה כי האי גוונא אם כן כל התערובות שבעולם יחזור ויחלק משום ברירה ועוד אמאי לא פשיט ליה מפרק קמא דראש השנה (דף יג:) דקיימא לן דיש בילה לשמן ויין נמצא דאין ברירה בדבר לא ובפרק התערובות (זבחים דף פ.) מייתי ליה פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן גלוחית של חטאת שנפל ט) לתוך מיס וכו' ונראה דהכא קא מבעיא ליה מי אמרינן לא קפיד קרא אלא אמחיקה מן המגילה שתהא נכרת לתוך המיס שלא אבל לתוך כוס אחד איכא למימר כל חדא שתייא מיס דלאו דידה לאו מחיקה נכרת היא חזר וחלקן הרי מיס של כל אחת ניכרין מי אמרינן ברירה וכו' הרי הוברר מימיה או דילמא אין ברירה כלומר ברירת מיס בשעת מחיקה בעינן אבל על תערובת דיו של כתב המגילה לא קפדינן שהרי בשעת מחיקה בטל הכתב ולא תלי מילתא אלא במחיקה לתוך מיס המבוררין לגרגה וקא מבעיא ליה אי מיא לא בדקי לה משום דלא נמחקה כהלכתה אי משום דטהורה היא: **בעי רבא השקה בסיב מהו.** ליכא למיפשט מהא דאמר רבא בפרק ערבי פסחים (פסחים דף קטו:) כרכן בסיב אף ידי מצה לא יצא אלמא אין דרך אכילה בכך דהתם מפסיק הסיב בין המצה ובין בית הבליעה אבל הכא דלא מפסיק קא מיבעיא ליה: **על מה היא אומרת אמן אמן.** בפרק שלישי דמסכת שבועות (דף כט:) כל העונה אמן כאילו מוציא שבועה מפיו ובפרק שבועת העדות (שם דף לו.) אמן יש בו קבלה יש בו שבועה ויש בו האמנת דברים: ט) **אמן** שלא אטמא. ירושלמי לא שהיה ר"מ אומר המיס בודקין אותה מעכשיו אלא המיס פקודים בה לכשתטמא המיס בודקין אותה למפרע:

שומרת

מד א מיי' פ"י מהל' סוטה הל"מ:
מה ב מיי' שם הל"י:
ג [מיי' שם פ"ג הל' ח ופ"ד הל' יח]:
ד [מיי' שם פ"ג הל"י] ופ"ד הל' יח:
מו ה ו ז מיי' שם פ"ד הלכה יח:
מז ח מיי' שם הל"ז:

תוספות שאנץ

על שני דפין פי' כדפין של ספר תורה שקורין קולנייש בלע"ז. פסולה ומיירי שאינן מחוברין יחד אבל אם הן מחוברין השני דפין שפי' קרי' ליה ספר אחד. השקה בסיב שהיא חלולה כדרך שהתינוקות שותין בגבעולי קנבוס ל"ה. יש ספרים דגרסי בסיב או בשפופרת מהו כעין קליעה שעושין נקבים כמין סל ו) ולאו דומה לשפופרת: **מתני'** אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין ואע"ג דלא היה בו קיצוי ומכאן מפקי' דגלגול שבועה מן התורה. ומאן דמוקי לה התם ז) למילתא אחריתי מפיק גלגול שבועה מאמן מאיש זה אמן מאיש אחר: ולא מאחר שתתגרש ותסתר לאחד ואחר כך יחזירנה ה"ג ואפי' לר' מאיר דאמר מתנה על העתיד ונטמאת בגירושיה דאינה נאסרת עליו לחזור לו אלא א"כ נשאת על ידי קידושין דכי כתיב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה וגו' לאחר קידושין ונישואין כתיב כדכתיב והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה האיש האחרון ל"ה. ואית דגרסי ולא מאחר שתתגרש ותנשא לאחר ול"נ דכיון דאין האיש מנוקה מעון דלוקה משום לאו דלא יוכל ואין קידושין תופסין בה אין המים בודקין את אשתו. אבל קשה הכא משמע כיון שהיא גרושה לא נאסרה בזנות על בעלה אם יחזירנה. ותימה דפ"ק דמגילה (דף טו) קאמר גבי אסתר וכאשר אבדתי מבית אבא כך אבדתי ממך דעד עכשיו באונס ועכשיו ברצון ואמאי לא גרשה מרדכי כדאיתא הכא. וי"ל משום דגט צריך עדים והיה ירא מרדכי פן יודע הדבר לאחשורוש ומ"ה לא גרשה וכן פי' בפ"ק דמגילה.

א) [גיטין כ:], ב) [פי' נתן הסיב במים וכלא הסיב לגמיס כמין ספוג ומתן הסיב בפיה ומוציאת לגמיס. עיון ערך סב ב], ג) קדושין מ: יבמות נח., ד) [פירוש נכון דכילד לפיגון כל אותן דתסיב הכא מן חד אמן ימיה ממגא בתוס' יבמות נח. ד"ה שומרת ותוס' קדושין מ: ד"ה אמן], ה) שבועה שיש עמה אלה כו'. מהרש"ל, ו) גירסת רש"א ולאו דוקא, ז) ולא אמרינן דאמת אות' שהקריב כולה מטאת שמא עולה או איפכא משום דאמר בריה כו'. מהרש"ל, ח) ל"ל מחצל, ט) [ל"ל לתוכה], י) [שיך לע"ב],

תורה אור השלם

1. אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְיָ וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת: במדבר ה ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משביעני וכו' שבועה של אלה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה שלא נטמאת וכו' שבועה שאין עמה. מלת שאין נמחק וכ"כ שיש כל"ל. רש"ל:

מוסף רש"י

על מה היא אומרת אמן אמן. תני זימני לרבות כל הני (יבמות נח.). אמן על האלה. יכלך נופלת וגו', אמן על השבועה. שהיה משביעה הכהן ואומר משביעני עליך שלא נטמאת, כדכתיב והשביע אותה (קדושין כז:).

ו) אולי ל"ל ולאו שפופרת ממש קאמר אלא דומה לשפופרת.

ז) ר"ל מיבמות דף נח דמיירי בהשקאה דאלוסה ממש ומנסה לאופה ולא נבעלה ע"ש. ועי' בתוס' קדושין מ: ע"ב ד"ה ה"ג.

מח א ב ג מיי' פ"ד מהל' סוטה הל"ז:
מט ד מיי' פ"ב מהל' יבום הל"כ [וס"ד מהל' סוטה הל' יח] סמג עשין כ טוש"ע אה"ע סי' קנט סעי' ג:
נ ה ו ז מיי' פ"ד מהל' סוטה הלכה יח:
נא ח מיי' פ"ח מהל' סוטה הל"ב:

תוספות שאנץ

גמ' הא מני ר' עקיבא היא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין באשה שהיא על המקדשה בלאו ורבנן פליגי עליה ואמרי בחייבי כריתות הוא דלא תפסי אלמא בחייבי לאוין תפסי. אבל לר' עקיבא משוי חייבי לאוין חמורות לענין איסוריהו כחייבי כריתות שהולד ממזר ולגבי ליאסר על בעלה נמי כי היכי דהבא על אשת איש שהיא בכרת אוסרה על בעלה הבא על שומרת יבם נמי שהיא בלאו דלא תהיה אשת המת אוסרה על יבמה. ל"ה. אבל אליבא דרבנן אע"ג דאיכא מאן דאמר בהאשה רבה דאין ח) ביבמה אלא מ"מ לאו משני לאוין בערוה ולא תהא אסורה לו כיון שאין ממזר מיבמה. מהו שיתנה על הנישואין הראשונים פ"ה כגון גירשה והחזירה וקינא לה ונסתרה מהו לגלגל עליה זנות אם דינתה קודם שגירשה שיבדקוה המים הללו. על נישואי אחיו כגון מת אחיו בלא בנים וכנסה היבם וקינא לה ונסתרה מהו לגלגל עליה זנות שתחת אחיו. ואי קשיא דממתני' מצי למפשט דהא תנן במתני' ארוסה ונשואה ושומרת יבם וכנוסה ופ"ה דמתני' לאו בחדא איתתא קאי שישקנה יבם וישביענה על נישואין ואירוסין של אחיו אלא מילי מילי קתני אם הבעל משקה מתנה עמה על ארוסה ואם היבם משקה אותה מתנה עמה שומרת יבם וכנוסה. ל"ה:

ח) נראה דל"ל אפי' למ"ד דאין קדושין תופסין ביבמה מ"מ לא שאני משאר לאוין ולא תהא וכו'.

שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה. פי' אפי' לרבנן דאמרי קידושין תופסין בחייבי לאוין ופליגי אדר"ע הכא מודו דאמר בהאשה רבה (יבמות דף נב:) דכתיב בה לא תהיה אשת המת החולה לאיש זר לא תהא בה הויה לזר אלמא דקרא משוי לה כערוה דלא תפסי בה קידושין משום דאגידא ביה והויא כארוסתו שזינתה: **אמרי במערבא לית הילכתא כרב המנונא.** בסוף פ"ק דסנהדרין (דף יז:) מפרש דאמרי במערבא היינו רבי ירמיה ורבא אע"ג דפסיק לית הילכתא כרב המנונא הילכתא כוותיה דאמר בהאשה רבה (יבמות דף נב:) דרב סבירא ליה דאין קידושין תופסין ביבמה ושמואל מספקא ליה ואמר בעניותינו לריכה גט ופסיק אמימר כשמואל ורב גידל אמר רב חייא בר יוסף אמר רב ניסואין יש בה בזנות כדרב המנונא וכן ר' יוחנן ור' יגאי סבירא להו התם דאין קידושין תופסין ביבמה ופשיט לה ר' יוחנן ממתני' דלאחר שיחלוץ לץ יבמיך ול"ל רבי יגאי אי לאו דדלאי לך חספא מי משכחת מרגניתא תותיה ול"ל ר"ל לר"י אי לאו דקלסך גברא רבה ה"א מתני' ר"ע היא ומיהו ר"ל לא פליג אדר' יוחנן דהא מוקי התם באותו הפרק (דף נה.) הא דקתני ומה במקום שבא על האיסור קל נאסר האוסר בשומרת יבם וכדרב המנונא ובסוף ההיא גמרא ובשילהי המולק (שם דף מט:) אמרינן נמי אביי מספקא ליה אי כרב אי כשמואל ובפ' הזורק בגיטין (דף פ:) פליגי לישני דגמרא אי מתני' הוה תיובתא לרב המנונא אי הוה סייעתיה והתם מלי למידחי סייעתיה כי הכא לאוקמיה מתניתין כר"ע אלא דדחי לה מלישנא דמתני' גופיה בירושלמי מפרש היאך קילס רבי יגאי לרבי יוחנן שקרא עליו הזליס זהב מכיס בני אל יליזו מעיניך חכם בני ושמח לבי תן לחכם ויחכם עוד ישמע חכם ויוסף לקח א"ל ר"ל בתר כל אלו פסוקי קילוסיה יכול הוא פתר ליה כר"ע ותו דחי ליה התם ויתיבניה מה איכפת לו ממזר גבי קינוי התורה אמרה וקנא את אשתו אפילו מקנא אשתו ולפוס מסקנא דהתם משמע דלית הילכתא כרב המנונא והכי גרס התם שומרת יבם שזינתה ר"א אומר מותרת לביתה ר' יהושע בן לוי אומר אסורה לביתה א"ר יגאי שומרת יבם שזינתה מותרת לביתה ותני כן ועלמה מעיני איש ולא מעיני יבמה רבי יעקב בן זבדי בשם ר' אבהו מעשה היה וכהנת היתה והותרה לביתה א"ר יוסי בר בון אף לא מכות אין בה לפי הירושלמי משמע דפליג רבי יגאי ארבי יגאי הא דאמר בהאשה רבה א"ר יגאי בחבורה נמנו וגמרו אין קידושין תופסין ביבמה גרסי' הכי בירושלמי א"ר שמואל לא כן א"ר יגאי נמנו שלשים וכמה זקנים מנין שאין קדושין תופסין וכו': **מהו** שיתנה אדם על נישואין האחרונים. ירושלמי א"ר יגאי פשיטא שאדם מוחל על קינוי גירש כמי שמחל היך ט) עבידא קינא לה וגירשה החזירה ונסתרה אי תימא גירש כמי שמחל צריך לקנאות לה פעם שניה אי תימא גירש כמי שלא מחל אין צריך לקנאות לה פעם שניה אבל אם קינא לה ונסתרה וידע בה וגירשה והחזירה ונסתרה שתתה ולא בדקו אותה המים טהורה היא או מאחר שאין המים בודקין י) את האשה טמאה היא ואסורה לביתה: **אין** האשה שותה ושונה. ירושלמי כורכמית תוכיח ששתתה ושינתה ושילשה לפני שמעיה ואבטליון: **קבלנו** עדותו בשני אנשים. ל"ע בפ"ק דקידושין (דף יח.) דמוקמינן התם הא דקתני בגיבתו כיון שנמכר פעם אחת שוב אי אתה רשאי למוכרו בשני בני אדם אבל באדם אחד נמכר ונשנה י) [ולפירוש רש"י התם ניחא שפיר כיון שנמכר פעם אחת וכו'] מתוספת רבי: **ורבנן** בתראי הכתיב תורת. וא"ת הא דרשינן ליה בפ"ב דכריתות (דף ט:) שאדם מביא קרבן אחד אפילו אם קינא לאשתו על ידי אנשים הרבה וי"ל דהתם מיירי קודם ששתתה קינא לה מפלוני ונסתרה וקינא לה מפלוני ונסתרה וכן פעמים הרבה משקה בפעם אחת על כולן ומביא מנחה אחת על כולן ונפקא לן מקנאות אבל הכא דרשינן תורת לשותה ושונה אחר וקינא לה לאחר שתיה ונסתרה שחוזרת ושותה שנית:

הדרן עלך היה מביא

היה

ושומרת יבם וכנוסה אמן שלא נטמאתי ואם נטמאתי יבואו בי ר"מ אומר א"אמן שלא נטמאתי אמן שלא אטמא הכל שוין ב"שאין מתנה עמה לא על קודם שתתארס (ג) ולא על אחר שתתגרש נסתרה לאחד ונטמאת ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה ג"זה הכלל כל שתבעל ולא היתה אסורה לו לא היה מתנה עמה: **גמ'** ד) אמר רב המנונא שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה ממאי מדקתני שומרת יבם וכנוסה אא"ב אסירה משום הכי מתנה בהדה אלא א"א לא אסירה היכי מתנה בהדה והתנן זה הכלל כל שאילו תיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה אמרי במערבא ד"לית הילכתא כרב המנונא אלא הא דקתני שומרת יבם וכנוסה הא מני ר"ע היא דאמר ה) אין קידושין תופסין בחייבי לאוין ומשוי לה כי ערוה בעי רבי ירמיה מהו שיתנה אדם על נישואין הראשונים על נישואי אחיו מהו ת"ש זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה ה"הא אסירה ה"נ דמתנה ש"מ: ר"מ אומר אמן שלא נטמאתי וכו': תניא ו) לא כשאמר ר"מ אמן שלא אטמא שאם תטמא מים בודקין אותה מעכשיו אלא ילכשתטמא מים מערערין אותה ובודקין אותה בעי רב אשי מהו שיתנה אדם על נישואין האחרונים השתא מיהא לא אסירה ליה או דילמא זימנין דמגרש לה והדר מהדר לה ת"ש הכל שוין שלא היה מתנה עמה לא על קודם שתתארס ולא על אחר שתתגרש (ז) נסתרה לאחד ונטמאת ואח"כ יחזירנה לא היה מתנה יהא יחזירנה ותיטמא ה"נ דמתני' ש"מ ת"ר ז) ואת תורת הקנאות מלמד שהאשה שותה ושונה רבי יהודה אומר זאת שאין האשה שותה ושונה אמר ר' יהודה מעשה והעיד לפנינו נחוניא חופר שיחין שהאשה שותה ושונה וקיבלנו עדותו בשני אנשים אבל לא באיש אחד וחכ"א אין האשה שותה ושונה בין באיש אחד בין בב' אנשים ות"ק נמי הכתיב זאת ורבנן בתראי נמי הא כתיב תורת אמר רבא באיש אחד ובועל אחד דכ"ע לא פליגי ח"דאין האשה שותה ושונה

דכתיב

שומרת יבם וכנוסה. ואם היתה יבמתו וכנסה וקינא לה ונסתרה מגלגל עליה שבועה שלא נטמאת כשהיא שומרת יבם. שומרת יבם מלפה וממתנת ליבם שייבמנה כמו ואביו שמר את הדבר (בראשית לז) **אמן שלא נטמאתי.** היינו קבלת שבועה ואם נטמאתי יבאו בי היינו קבלת אלה כדרך שהשביעה כדאמר לעיל בגמרא [ע"א] משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבאו בך והיינו פירושו דאמן על השבועה אמן על האלה דתניא בריש: **אמן שלא אטמא.** שאם תטמא לאחר זמן מיס מערערין אותה לאחר שתטמא כדתניא בברייתא בגמרא: **ולא על אחר שתתגרש בו'.** ואפילו לר"מ דאמר מתנה על העתיד: **ונטמאת.** בגירושיה דאינה נאסרת עליו לחזור לו אלא א"כ נישאת על ידי קידושין דכי כתיב (דברים כד) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה אחר קידושין וניסואין כתיב דכתיב ד) והיתה לאיש אחר ונאחה האיש האחרון: **גמ' שזינתה.** כשהיא שומרת יבם: **אסורה ליבמה.** כאשה שזינתה תחת בעלה שאסורה לבעלה: **מדקתני שומרת יבם.** שמשביעה על זנות שזינתה כשהיא שומרת יבם: **אי אמרת בשלמא.** זנתה נאסרת עליו משום הכי מתנה ע"י גלגול אף על אותו זנות אלא אי אמרת כו': **אין קידושין תופסין.** לאשה האסורה על המקדשה בלאו ורבנן פליגי עליה ואמרי בחייבי כריתות הוא דלא תפסי אבל בחייבי לאוין תפסי. אלמא לר"ע משוי חייבי לאוין חמורות לענין איסוריהם כחייבי כריתות שהולד ממזר ולגבי לאסור על בעלה נמי כי היכי דבעל אשת איש שהיא בכרת אוסרה על בעלה הבא על שומרת יבם נמי שהיא בלאו דלא תהיה אשת המת אוסרה על יבמה. ל"ה. אבל אליבא דרבנן אע"ג דאיכא מאן דאמר בהאשה רבה דאין ח) ביבמה אלא מ"מ לאו משני לאוין בערוה ולא תהא אסורה לו כיון שאין ממזר מיבמה. מהו שיתנה על הנישואין הראשונים פ"ה כגון גירשה והחזירה וקינא לה ונסתרה מהו לגלגל עליה זנות אם דינתה קודם שגירשה שיבדקוה המים הללו. על נישואי אחיו כגון מת אחיו בלא בנים וכנסה היבם וקינא לה ונסתרה מהו לגלגל עליה זנות שתחת אחיו. ואי קשיא דממתני' מצי למפשט דהא תנן במתני' ארוסה ונשואה ושומרת יבם וכנוסה ופ"ה דמתני' לאו בחדא איתתא קאי שישקנה יבם וישביענה על נישואין ואירוסין של אחיו אלא מילי מילי קתני אם הבעל משקה מתנה עמה על ארוסה ואם היבם משקה אותה מתנה עמה שומרת יבם וכנוסה. ל"ה:

ח) נראה דל"ל אפי' למ"ד דאין קדושין תופסין ביבמה מ"מ לא שאני משאר לאוין ולא תהא וכו'.

נאסרת עליו בזנות ניסואין הראשונים לעולם וכן בזנות ניסואי אחיו כדאמר בפ"ק (לעיל דף ב.) ואם מת חולצת ולא מתייבמת: **לא כשאמר ר"מ אמן שלא אטמא.** עלתה על דעתו שתבדק עכשיו על העתיד: **מערערין אותה.** חוזרין לה לתוך גרונה כאדם הנחנק ע"י משקה נראה כעושה ערער והוא לשון זעקת שבר יעוערו (ישעיה טו): **על ניסואין אחרונים.** לר"מ דאמר מתנה על העתיד מהו שיתנה עמה בגלגול שבועה שלא אטמא אם יגרשנה ויחזירנה ותטמא: **ואחר כך יחזירנה.** טעמא דתטמא בימי גירושיה דלא מיתסרא עליה הא אטמא לאחר חזרה הכי נמי דמתני עכשיו: **תורת הקנאות.** תורה אחת לכל הקנאות שבכולן יעשה לה כתורה הזאת: **רבי יהודה אומר זאת.** מיעוטא הוא זאת ולא אחרת: **חופר שיחין.** להכניס מים לעולי רגלים בשדות ובדרכים: **בשני אנשים.** אם מת בעלה זה שהשקה וישאת לאחר וקינא לה והיא נסתרה וקבלנו עדותו של נחוניא שישקנה השני

דרבי

מסורת הש"ס

ח) יבמות פח. נב: לה. לו. גיטין פ:, ג) [יבמות י: וס"ג], ג) [תוספתא פ"ב ע"ש], ד) [דברים כד], ה) [לומר מאי נפקא מיניה], ו) בירושלמי שלפנינו הגי' כך את האשה שהיא אסורה לביתה ממאה היא ועיין שם בפ"מ, ז) גירסת רש"ל,

תורה אור השלם

1. זאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׁטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה:
במדבר ה כט

הגהות הב"ח

(א) במשנה קודם שתתארס (ולא על אחר שתתגרש ונסתרה לאחד ונטמאה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה ויש גורסין ולא משנתגרשה ונסתרה לאחד ונטמאה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה פי' אם השביעה אחר שהחזירה לא היה מתנה עמה על מה שזינתה אחר הגירושין קודם שהחזירה והמדפיס עיכב שמי הגירסאות יחד ועיין בפי' דר' עובדיה וכרמב"ם פ"ד דסנהדרין: (ב) גמ' שתתגרש ותיטמא לאחד ותיטמא ואח"כ יחזירנה הא יחזירנה:

מוסף רש"י

ושומרת יבם וכנוסה. כלומר ואם היתה יבמתו וכנסה, היבם משקה אותה ומשביעה אף על פתיחה שנסתרה בעודה שומרת יבם, ומיס בודקין אותה על שתיהן, דהא אי זנאי בעודה שומרת יבם אסורה עליו, וכו' עקיבא מוקמינן לה דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין, דמשוי לה יבמה לענוק כאשת איש, וכי היכי דאשת איש מיתסרא אגברא בזנות, שומרת יבם נמי מיתסרא איבמה, וכיון דמיתסרא בה קינוי היא (יבמות נח.) כנוסה שייך למיתני גבי יבמה, שומרת יבם ממתנת ומגלגל ליבוס, כמו שמר את הדבר, להכי שייך לשון כניסה כדכתיב (דברים כה) לא תהיה אשת המת החולה לאיש זר, אלא יבמה יקחנה לאשה בביתו (קדושין כז:). **שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה.** כאשת איש שזינתה לבעלה (יבמות פא.). **דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין.** בהחולץ (יבמות מד:) בגרייתא המחזיר גרושתו ר"ע אומר אין לו בה קדושין (כתובות כט:) אי: דקתני (יבמות נ:) חלץ ועשה בה מאמר אין לאחר חליצה כלום, כלומר אין המאמר תופס בה דקס ליה השתא בלא יבמה, ואמר בגמרא (שם נב:) תניא רבי אומר אין הדברים הללו אמורים אלא לדברי ר"ע שהיה עושה חלוצה כערוה (קדושין סח.).

הדרן עלך היה מביא